

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ตอนที่ 1. กระบวนการเรียนรู้.....	15
1.1 ความหมายของการเรียนรู้.....	15
1.2 ความหมายของกระบวนการเรียนรู้.....	16
1.3 ลักษณะที่ดีของกระบวนการเรียนรู้.....	19
2. การรู้เท่าทันสื่อ.....	25
2.1 ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy Theory).....	25
2.2 การศึกษาเพื่อรู้เท่าทันสื่อ.....	35
2.3 ความเคลื่อนไหวการเฝ้าระวังสื่อ.....	37
2.4 แนวคิดการเสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อสำหรับเยาวชนในแต่ละประเทศ....	41

บทที่	หน้า
2.5 ปัจจัยของการรู้เท่าทันสื่อ	70
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการรู้เท่าทันสื่อ.....	72
3. จิตตปัญญาศึกษา	77
3.1 นิยามของจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education).....	77
3.2 หลักการพื้นฐานของการจัดกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา.....	83
3.3 การนำจิตตปัญญามาใช้ในการจัดการศึกษา.....	85
3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตตปัญญาศึกษา.....	98
4. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory).....	102
4.1 แนวคิดของ Erving Goffman (1922-1982).....	104
4.2 การนิยามความหมาย Stigma ของ Goffman.....	106
4.3 การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด Stigma ของ Goffman	109
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	111
ขั้นตอนการวิจัย.....	111
ปฏิทินการทำงาน.....	123
4 ผลการวิจัยและพัฒนา.....	126
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษากรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	127
ตอนที่ 2 พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสำหรับ เยาวชนไทยตามแนวจิตตปัญญาศึกษา	137
ตอนที่ 3 ผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ทดลองใช้ในกรณีศึกษาที่ 1 และ กรณีศึกษาที่ 2.....	192
ตอนที่ 4 ผลของกระบวนการเรียนรู้ในกรณีศึกษาที่ 3 ที่ได้จากการพัฒนาจากการ ทดลองใช้ในกรณีศึกษาที่ 1 และ กรณีศึกษาที่ 2.....	202
ตอนที่ 5 ผลการวิจัยและพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับเยาวชนไทยตามแนวจิตตปัญญาศึกษา.....	223
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	235
สรุปผลการวิจัย.....	236

	หน้า
อภิปรายผล.....	250
ข้อเสนอแนะ.....	255
รายการอ้างอิง.....	258
ภาคผนวก.....	267
ภาคผนวก ก.....	268
ตารางสภาพบริบทของกรณีศึกษา	
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ตามหลักจิตตปัญญาศึกษา	
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ	
ตารางการวิเคราะห์สภาพบริบทนักเรียนกลุ่มต่ำ	
ตารางการวิเคราะห์สภาพบริบทนักเรียนกลุ่มสูง	
ภาคผนวก ข.....	332
ภาพประกอบการเก็บข้อมูล	
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	333

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลนักเรียนกรณีศึกษาที่ 1.....	128
2 วิเคราะห์สภาพบริบทและปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรู้เท่าทันสื่อของ นักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 และ 2.....	129
3 การจัดกระบวนการที่ได้พัฒนาทั้งหมด 13 กิจกรรม.....	131
4 ตัวอย่างแบบบันทึกพฤติกรรมหลักการวิเคราะห์การจัดกระบวนการจัดปัญญาศึกษา.	134
5 การแบ่งประเภทของสื่อร้าย ของนักเรียนกลุ่มกรณีศึกษาที่ 1.....	137
6 การวิเคราะห์ลักษณะของคนที่ติดสื่อตามความคิดของนักเรียนกลุ่มกรณีศึกษา 1.....	138
7 การแบ่งประเภทของสื่อของนักเรียนของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 2.....	138
8 การวิเคราะห์ลักษณะของคนที่ติดสื่อตามความคิดของนักเรียนกลุ่มกรณีศึกษา 2.....	139
9 วิเคราะห์สภาพบริบทของนักเรียน “กลุ่มต่ำ”	198
10 วิเคราะห์สภาพบริบทของนักเรียน “กลุ่มสูง”	199
11 สภาพบริบทของนักเรียนเปรียบเทียบจาก กรณีศึกษาที่ 1-3	206
12 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกรณีศึกษาที่ 3	209
13 การแบ่งประเภทของสื่อร้ายตามความเข้าใจของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 3	213
14 การวิเคราะห์ลักษณะของคนที่ติดสื่อ	213

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 กระบวนการเรียนรู้ตามความเชื่อในอดีต.....	20
3 กระบวนการเรียนรู้โดยการดูดซึม (assimilation).....	21
4 สภาวะไม่สมดุล (disequilibrium) ในกระบวนการเรียนรู้.....	22
5 กระบวนการปรับสภาวะให้สมดุล (accommodation) ในกระบวนการเรียนรู้.....	23
6 ตัวอย่างกระบวนการเรียนรู้ที่มีการสร้างความหมายและการปรับโครงสร้างทาง สติปัญญาที่แตกต่างกัน.....	24
7 ระบบสัญลักษณ์และการความหมาย.....	103
8 การวิเคราะห์เชิงละครของ Goffman.....	104
12 โครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนกรณีศึกษาที่ 1.....	127
13 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาในกิจกรรมท้าทายให้ใจพร้อมของ กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	135
14 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาในกิจกรรมนิยามร่วมกันมุ่งมั่นพิชิต สื่อร้าย ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	141
15 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ ในกิจกรรมนิยามร่วมกันมุ่งมั่นพิชิต สื่อร้าย.....	142
16 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาในกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ ค้นพบ ภัยสื่อร้าย ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	141
17 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ ในกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ ค้นพบภัยสื่อร้าย.....	148
18 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาในกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ ค้นพบ ภัยสื่อร้าย ครั้งที่ 2 ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	153
19 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ ในกิจกรรมคิดอย่างเป็นระบบ ค้นพบภัยสื่อร้าย ครั้งที่ 2	154
20 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษาในกิจกรรมจับกลุ่มจับคู่ อภิปรายสู่ความสัมพันธ์ ของกรณีศึกษาที่ 1 และ กรณีศึกษาที่ 2.....	159

แผนภาพที่	หน้า
21 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมจับกลุ่มจับคู่อภิปรายคู่ความสัมพันธ์.....	160
22 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาในกิจกรรมพูดคุยหาหรือสื่อร้ายสลายไปของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	163
23 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมพูดคุยหาหรือสื่อร้ายสลายไปของกรณีศึกษาที่.....	164
24 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาในกิจกรรมค้นหาแหล่งสื่อร้ายก่อนจะมีภัยหาคู่ ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	168
25 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมค้นหาแหล่งสื่อร้ายก่อนจะมีภัยหาคู่.....	169
26 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาในกิจกรรม ค้นหาแหล่งสื่อร้ายก่อนจะมีภัยหาคู่(ครั้งที่ 2) ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	172
27 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรม ค้นหาแหล่งสื่อร้าย ก่อนจะมีภัยหาคู่ (ครั้งที่2).....	173
28 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมคนเก่าเล่าเรื่องสืบเนื่องจากเทคโนโลยี ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2	178
29 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมคนเก่าเล่าเรื่องสืบเนื่องจากเทคโนโลยี.....	179
30 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาในกิจกรรมคนเก่าเล่าเรื่องสืบเนื่องจากเทคโนโลยี ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	184
31 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในกิจกรรมคนเก่าเล่าเรื่องสืบเนื่องจากเทคโนโลยี (ครั้งที่ 2).....	185
32 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวทางจิตตปัญญาศึกษาในกิจกรรม ผูกเขียน สื่อความหมาย ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	188
33 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในกิจกรรม ผูกการเขียนสื่อความหมาย ของกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2.....	191
34 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 “กลุ่มคำ”.....	192

แผนภาพที่	หน้า
35 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 “กลุ่มปานกลาง”.....	193
36 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 “กลุ่มสูง”.....	193
37 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 “กลุ่มต่ำ”.....	194
38 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 “กลุ่มปานกลาง”.....	194
39 ผลการเรียนรู้รายกิจกรรมของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 “กลุ่มต่ำ”.....	195
40 ค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษาของนักเรียนกรณีศึกษาที่ 3.....	211
41 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญของ กรณีศึกษา.....	217
42 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักความรักความเมตตาของกรณีศึกษา.....	217
43 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักการเชื่อมโยงสัมพันธ์ของกรณีศึกษา.....	218
44 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักการเผชิญความจริงของกรณีศึกษา.....	218
45 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักความต่อเนื่องของกรณีศึกษา.....	219
46 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักความมุ่งมั่นของกรณีศึกษา.....	219
47 ผลการเรียนรู้เปรียบเทียบการเรียนรู้ตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ของกรณีศึกษา.....	220